

การส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการป้องกันอุบัติการณ์การแพ้ยาซ้ำ ในหอภิบาล ผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดสมองและผู้ป่วยโรคหัวใจ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

นางสาวสุนิสา ขาลี นางสาวเมวิกา นามวงษ์และนางสาวพัชรินทร์ ศรีสุธรรม
หอภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผู้ป่วยโรคหัวใจ โรงพยาบาลศรีสะเกษ

การแพ้ยาซ้ำอาจก่อให้เกิดความเสียหายที่รุนแรงต่อผู้ป่วย ญาติ และระบบสุขภาพโดยรวม และจากการ
วิจัยการสำรวจปัญหาและอุปสรรคในระบบการเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำ พบว่า การเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำในปัจจุบัน
เกิดจากผู้ป่วยให้ประวัติแพ้ยาของตนไม่ชัดเจน การส่งต่อข้อมูลแพ้ยาที่ไม่สมบูรณ์ระหว่างสถานพยาบาลทุกระดับ
สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาข้ามเขตพื้นที่ในระดับอำเภอและจังหวัด และฐานข้อมูลในเวชระเบียนเล็กทรอนิกส์
ของสถานพยาบาลแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ทำให้เป็นไปได้ยากในการใช้ข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำของ
ผู้ป่วยข้ามเขต (กมลรัตน์ ทองรักษ์และคณะ. 2562: 379) อย่างไรก็ตามการแพ้ยาซ้ำเป็นเหตุการณ์ที่สามารถ
ป้องกันได้หากมีระบบเฝ้าระวังที่ดี โดยหอภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผู้ป่วยโรคหัวใจโรงพยาบาลศรีสะเกษ
มีจำนวนผู้รับบริการ ปี 2562 2563 2564 และ 2565 เป็น 2,783 ราย 2,511 ราย 1,029 ราย และ 3,042
ราย ตามลำดับ พบอุบัติการณ์การแพ้ยาซ้ำ 3 ครั้งดังนี้ ในปี 2562 แพ้ Dilantin 1 ครั้ง ความรุนแรงระดับ E ในปี
2563 แพ้ ASA 1 ครั้ง ความรุนแรงระดับ E ในปี 2565 แพ้ Dilantin 1 ครั้ง ความรุนแรงระดับ E การศึกษาวิจัย
ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบไปข้างหน้า (Prospective study) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ปฏิบัติ
ตามแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติการณ์การแพ้ยาซ้ำได้ถูกต้องและป้องกันการเกิดอุบัติการณ์การแพ้
ยาซ้ำในหอภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและโรคหัวใจ โรงพยาบาลศรีสะเกษ ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2565 ถึง
28 กุมภาพันธ์ 2566 โดยการศึกษาในพยาบาลวิชาชีพ ในหอภิบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผู้ป่วย
โรคหัวใจ โรงพยาบาลศรีสะเกษ จำนวน 18 คน และเวชระเบียนผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผู้ป่วยโรคหัวใจ
โรงพยาบาลศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 2,516 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบประเมินความรู้การป้องกันแพ้ยา
ซ้ำก่อนและหลังสำหรับบุคลากร จำนวน 10 ข้อ และแบบประเมินทักษะการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติการณ์
การแพ้ยาซ้ำ 9 ข้อ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความถี่จากการศึกษาพบว่าประชากรศึกษา
เป็นพยาบาลวิชาชีพ เพศหญิง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ
50 อายุการทำงาน 6 – 10 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.88 มีความรู้เรื่องการป้องกันการเกิดอุบัติการณ์การแพ้
ยาซ้ำก่อนเข้าร่วมโครงการร้อยละ 87 และหลังเข้าร่วมโครงการร้อยละ 100 มีทักษะการปฏิบัติเพื่อป้องกันการ
เกิดอุบัติการณ์การแพ้ยาซ้ำหลังเข้าร่วมโครงการร้อยละ 100 จำนวนอุบัติการณ์การแพ้ยาซ้ำ(ADR จากยาเดิม) คิด
เป็น ร้อยละ 0.07 (1 ครั้ง)

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าบุคลากรมีความรู้เรื่องการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุการแพ้ยาลูก และปฏิบัติตามแนวทางเป็นอย่างดี แต่ว่ายังมีการเกิดอุบัติเหตุการแพ้ยาลูกเนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคทางด้านการสื่อสารและการลงข้อมูลเบื้องต้น ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาและปฏิบัติในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุการแพ้ยาลูก และเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุการแพ้ยาลูกได้